

IZVOARELE

Ziar de interes local al Primăriei Orașului Borssec

ȘCOALA CARE VEDE CU INIMA – UN NOU CAPITOL ÎN VIAȚA LICEULUI TEHNOLOGIC „ZIMMETHAUSEN” DIN BORSEC

GÂNDURI LA ÎNCEPUT DE AN ȘCOLAR DIN PARTEA NOULUI DIRECTOR AL INSTITUȚIEI

Odată cu sosirea toamnei, străzile liniștite ale Borsecului s-au umplut din nou de o emoție aparte. Pe măsură ce lumina dimineții s-a reflectat în ferestrele Liceului Tehnologic „Zimmethausen”, am simțit cu toții că începe ceva nou. Un nou an școlar poartă mereu promisiunea unei pagini nescrise, însă momentele festivității de deschidere din acest an au fost, pentru mine și pentru comunitatea noastră, mai profunde și mai emoționante decât de obicei. Poate pentru că în astfel de clipe conștientizăm cu adevărat: școala nu este doar o clădire în inima orașului, ci este însăși inima care bate, locul unde se conturează viitorul copiilor noștri și unde noi, adulții, învățăm neîncetat – unii de la alții și, deopotrivă, de la elevi.

Când am stat pentru prima dată în fața comunității în calitate de director, mărturisesc că am privit asistența cu profundă emoție. Nu mi-am asumat o sarcină ușoară, dar îmi dă putere certitudinea că sunt înconjurată de oameni pe care mă pot baza chiar și în cele mai nesigure momente. Tocmai de aceea, doresc să îi mulțumesc și prin intermediul acestor rânduri predecesorului meu, domnul profesor József Ferenc, pentru munca depusă. Nu a

fost o povară ușoară cea pe care a purtat-o pe umeri, dar și-a onorat vocația cu demnitate. Sunt recunoscătoare că ne putem baza în continuare pe experiența, ajutorul și sprijinul domniei sale. Sunt convinsă că adevărata forță a liceului nostru nu stă în ziduri, ci în oamenii care le însușesc. După cum ne amintește gândul etern al lui Antoine de Saint-Exupéry: „Numai cu inima poți vedea bine; ceea ce este esențial este invizibil pentru ochi.”

(continuare pe pagina 2)

foto: facebook.com/Liceul Tehnologic Zimmethausen

„ÎNTÂLNIRE II”
COPII DIN BORSEC LA
EXPOZIȚIA JUDEȚEANĂ
DE ARTĂ PLASTICĂ

PAGINA 2

GÂNDURI LA BĂI

PAGINA 4

„LESS IS MORE” –
O MOBILITATE
DESPRE HRANĂ,
RESPONSABILITATE ȘI
PUTEREA DE A SCHIMBA
LUCRURILE

PAGINA 6

foto: facebook.com/Liceul Tehnologic Zimmethausen

UN ZID TRANSFORMAT
ÎN POVESTE:
ARTA URBANĂ A AJUNS
LA
LICEUL TEHNOLOGIC
ZIMMETHAUSEN DIN
BORSEC

PAGINA 7

(continuare de pe pagina 1)

Și, într-adevăr, adevăratul suflet al unei școli este dat de cele mai importante, dar invizibile lucruri – dragostea, atenția, răbdarea și acel cuvânt de încurajare care te ajută să depășești greutățile.

În același timp, trebuie să știm că elevii noștri nu au nevoie doar de note bune, ci și de o busolă interioară stabilă. Iar această busolă o putem calibra doar împreună. Școala, de una singură, nu poate duce la bun sfârșit întreaga misiune a educației, la fel cum nici familia nu poate înlocui instituția de învățământ. Rolurile și sarcinile noastre sunt diferite, dar atunci când acestea se completează și se sprijină reciproc, singurul care are de câștigat este copilul.

Începutul de an școlar de acum a fost însă deosebit de emoționant pentru comunitatea noastră din Borsec nu doar datorită noilor provocări, ci și prin prisma încheierii unei epoci. Ne-am luat rămas-bun de la o personalitate marcantă, care timp de patruzeci și cinci de ani a fost stâlpul instituției noastre: doamna profesoară și fostă directoare, Juliánna Kovács. Este greu de exprimat în cuvinte recunoștința pe care i-o purtăm. Prin devotamentul său la catedră, prin omenia și prin exemplul ei tăcut, dar cu atât mai puternic, a modelat generații de tineri borsecani. În orașul nostru, toată lumea știe: „Tanti Iulia” are meri-

NE-AM LUAT RĂMAS BUN DE LA PROF. KOVÁCS JÚLIANNA.

te incontestabile în faptul că Liceul Tehnologic „Zimmethausen” a devenit nu doar o instituție de învățământ, ci, pentru mulți dintre noi, o a doua casă.

Așa cum au subliniat în discursurile lor colegul meu, József Ferency, și doamna Ilona Séra, președinte pensionar al filialei Toplița a Uniunii Cadrelor Didactice Maghiare din România (UCDMR): pe lângă păstrarea valorilor trecutului, trebuie să privim cu curaj spre viitor. Parafrazând cuvintele lui Áron Márton: „Soarta ne-o făurim noi înșine.” Acest gând este deosebit de actual astăzi, căci atunci când deschidem porțile școlii, nu deschidem calea doar către cunoaștere, ci începem să conturăm, împre-

ună, viitorul în care cu toții dorim să credem.

În pragul noilor provocări, mulțumesc și pe această cale părinților pentru încrederea acordată, Primăriei pentru sprijinul neîntrerupt, colegilor mei pentru devotament și elevilor pentru entuziasmul din ochii lor. Într-un oraș mic, fiecare mână de ajutor contează, forța fiecărui suflet este importantă. Cred cu tărie că unindu-ne eforturile, vom continua să construim o școală în care este bine să fii, este bine să înveți și este bine să muncești.

Vă doresc tuturor determinare, entuziasm, perseverență și mult succes în noul an școlar!

foto: facebook.com/Zimmethausen Szakliceum

FAZAKAS ILDIKÓ DIRECTOR

„ÎNTÂLNIRE II”

COPII DIN BORSEC LA EXPOZIȚIA JUDEȚEANĂ DE ARTĂ PLASTICĂ

Expoziția intitulată „Întâlnire II” a fost deschisă în data de 15 septembrie 2026, în sala de expoziție a Cinematografului din Miercurea Ciuc. Au fost prezentate publicului lucrările realizate în cadrul cercurilor de artă plastică ale Palatului Copiilor din Miercurea Ciuc și ale instituțiilor afiliate acesteia. Printre lucrările tinerilor din Toplița, Miercurea-Ciuc, Borsec și Gheorgheni s-au regăsit picturi, lucrări de grafică și fotografii.

În cadrul expoziției au fost prezentate aproximativ 80 de lucrări, oferind astfel publicului posibilitatea de a cunoaște activitatea a patru cercuri de artă plastică din județ.

„Expoziția vorbește, în egală măsură,

PARTICIPANȚI DIN BORSEC

despre creativitate, libertate, bucuria experimentului și descoperirea unei voci personale, despre faptul că în fiecare copil se află o lume proprie, aparte și plină de culoare,

căreia merită să i se ofere spațiu pentru a se exprima.” – citat din evenimentul găzduit de Centrul Cultural Județean Harghita

La această expoziție, cercul de desen din Borsec a fost reprezentat de elevii Bulearcă Sara Maya, Chișluca Roberta, Farcaș Marianna-Luna și Pépel Kincső prin șapte lucrări, coordonarea acestora fiind asigurată de subsemnatul. Menționez faptul că, pe lângă participarea la vernisaj, am fost prezenți și la panotarea lucrărilor, oportunitate care a constituit o experiență deosebită pentru copii.

Organizatori: Centrul Cultural Județean Harghita, Galeria de Artă a Consiliului Județean Harghita, Consiliul Județean Harghita, Palatul Copiilor din Miercurea Ciuc.

foto: Móga Attila

MÓGA ATTILA

ISTORIA BORSECULUI PRIN PRISMA ZIARULUI

INFORMAȚIA HARGHITEI 2011

Ziarul apare în continuare de trei ori pe săptămână la prețul de un leu/exemplar.

Orașul Borsec a cerut aviz de mediu pentru Plan Urbanistic Zonal „Construirea Centrului Balneoclimateric Multifuncțional.” **Borbély** László, ministrul Mediului și Pădurilor a vizitat Borsecul. Orașul a primit 900.000 lei de la Agenția Fondului de Mediu pentru reabilitarea a 3 parcuri. **Emil Boc**, prim-ministru al României a afirmat că „vom finaliza anul acesta pârtia de schi și Complexul balnear din Borsec.” S-a terminat reparația capitală a Casei de Cultură, care a costat 2,26 milioane lei (cu o cofinanțare de 527.000 lei). Se lucrează la termoizolarea a 4 blocuri (97 apartamente) în valoare de 1,3 milioane lei. Reabilitarea „Atelierului Tehnologic” a costat 1,3 milioane lei. Este pe terminate și „Drumul Apeilor Minerale”. Au demarat lucrările la noua bază de tratament. Zilele Borsecului au avut loc în perioada 5-7 august. La inaugurarea Casei de Cultură reabilitată recent a participat ministrul Turismului, **Elena Udrea**. A afirmat, că „Borsecul este proiect pilot pentru Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului.” S-a lansat albumul „Borsecul văzut prin vederi” (Istoria

Borsecului în 300 de imagini) de **Farkas Aladár** și **Pethő** Csongor. A concertat formația NEOTON din Ungaria cu solista Csepregi Éva, formația METEOR din Borsec. Orașul a cerut aviz de mediu pentru „Reabilitarea sistemului de canalizare și stației de epurare.” Au organizat o conferință de specialitate balneară cu tema: „Efectele terapeutice ale apelor minerale din zona Borsecului.”

Societatea Comercială ROMAQUA GROUP SA a cerut aviz pentru „Reconstrucția acoperișului la Hotel SPORT.” Romaqua a devenit Manager al Ariei Naționale Protejate a Scaunului Rotund. Pe piața berii din țară, a apărut berea DORFER fabricată de Romaqua Group la Sebeș-Alba. Pentru al doilea an consecutiv firma a primit titlul „Cel mai puternic brand din România”.

Ocolul Silvic din Borsec, în primăvară, a împădurit 19,1 ha pe fond forestier de stat și 53,4 ha în fond privat. De regenerarea pădurilor a răspuns tehnicianul Valentin Vaida.

Grupul Școlar Zimmethausen a organizat cea de a VIII-a ediție a concursului de creație literară „Ion Creangă” la care au

participat 125 de elevi din 9 școli. Premiații din Borsec: la cls. a V-a, **Biró** Zakariás, **Szász** Attila și Tania **Constantinescu** - premiul 3. La cls. a VI-a, **András** Paula Timea, **Debreceni** Laura și **Vaszi** Lorand - premiul 2. La cls. a VII-a, **Straff** Szende Barbara și **Szabó** Kinga premiul I., iar eleva **Szócs** Henrietta, premiul 3. La cl. a VIII-a, **Papp** Renáta a obținut premiul 3.

Artistul **Móga** Attila a fost ales pentru realizarea plachetei pentru Muzica Veche din M. Ciuc 11-17.07. Membrii Școlii populare de artă din Miercurea Ciuc, filiala Borsec, sub îndrumarea instructorului **László** Tibor au participat la evenimentele organizate în oraș și în localitățile vecine: Anda **Hangan**, **Cerchez** Norbert, **Cristi Pop**, **Elek** Ágota, **Metz** Eduard, **Szereceán** Tihamér.

Finanțele Publice au fost reorganizate. Prin urmare, s-a desființat unitatea din Borsec, iar angajații au fost arondați la Toplița.

S-a licitat imobilul aflat pe str. Rotundă nr. 20 și terenul aferent de 2.528 mp. care se află în CF 44 Lăzarea II. nr. top. 279.

FARKAS ALADÁR

HOTĂRÂRILE CONSILIULUI LOCAL BORSEC

Din șirul hotărârilor adoptate, s-a omis cea cu nr. 83., care aprobă Devizul general actualizat la locuințele de serviciu pentru personalul sanitar și didactic.

În data de 7.09. în cadrul ședinței extraordinare s-au adoptat următoarele hotărâri:

Hot. nr. 84. adoptă niște modificări la Bugetul local pe anul 2026.

Hotărârea nr. 85. aprobă achiziționarea unui imobil/spațiu comercial/ și terenul aferent pe str. Carpați nr. 88. (fostul bufet 7 Izvoare; Cireșica).

Hotărârea nr. 86. aprobă cererea lui Sajgo Ignăție pentru un Proiect zonal în vederea construirii de locuințe în Poiana Mare (Nagymező).

Hot. nr. 87. aprobă revocarea unei hotărâri la cererea Prefecturii județului Harghita (cea cu nr. 43 din 27.04. 2026) care prevedea impozite și taxe pentru anul 2027.

Hot. nr. 88 aprobă finanțarea neram-

bursabilă alocată de la bugetul local pentru activități de dezvoltare și promovare a fotbalului în orașul Borsec pe anul 2026. în valoare de 53 533 lei.

În 23.09. a avut loc ședința ordinară unde s-au adoptat următoarele hotărâri:

Hot. nr. 89. a aprobat Actul consultativ al S.C. FONTANA BALNEO Srl. actualizat, și desființarea sediului secundar-punctului de lucru situat pe str. 7 Izvoare nr. 38.

Hot. nr. 90 aprobă alegerea domnului Portik László ca președinte de ședință pentru următoarele trei luni.

Hot. nr. 91. aprobă introducerea construcției „Centru de colectare prin aport voluntar” și a terenului aferent, precum și intabularea acestuia în domeniul public al orașului (5 983 mp.) în valoare de 3 319 445 lei.

Hot. nr. 92. aprobă desemnarea reprezentanților Consiliului Local Borsec în Co-

misiile de evaluare a probei de interviu pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct din unitatea de învățământ preuniversitar de stat, sesiunea august/decembrie 2026.

Hot. nr. 93 aprobă acordarea unui sprijin financiar cultelor religioase recunoscute în România și existente în orașul Borsec pe anul 2026: Parohia romano-catolică 5 mii lei și Parohia ortodoxă 15 mii lei.

Hot. nr. 94. aprobă proiectul „Înființarea sistemelor fotovoltaice de producere a energiei electrice pentru autoconsum în orașul Borsec. Aprobă studiul de fezabilitate al Devizului general al investiției și a principalelor indice tehnico-economice, precum și a valorii totale al obiectivului de investiție. Total general 4 219 233,44 lei, totalul neeligibil este de 2 663 099,32 lei.

FARKAS ALADÁR

GÂNDURI LA BĂI

PROGRAMUL DE REZIDENȚĂ EUNIC LA BĂILE GOVORA

Era o zi blândă și caldă când mașina la bordul căreia mă aflasem a străbătut în viteză Valea Oltului, în direcția Râmnicu Vâlcea. Contra unei mici suprataxe, șoferul m-a lăsat apoi chiar la destinație, la Băile Govora. Și nu oriunde, ci, așa cum ne place nouă, direct la poarta vilei unde eram cazată. Cu câteva decenii în urmă, familia Ceaușescu își petrecea aici o parte din vară. Se spune că Nicu nu ar fi dormit niciodată în camera sa, în timp ce Elena s-ar fi relaxat și s-ar fi tratat aici, timp de săptămâni întregi, cu apele iodurate și sulfuroase.

Am făcut cunoștință cu Asociația Studiogovora, activă la Băile Govora, cu ocazia conferinței „Patrimoniul construit al Borsecului”. La fel ca Asociația Culturarium, și Studiogovora a găzduit un artist în rezidență în cadrul programului EUNIC, iar evenimentul s-a încheiat cu un program cultural de două zile.

Una dintre atracțiile programului a fost expoziția din cadrul MuzA – Muzeul de Arhitectură din România. În lipsa unui spațiu expozițional permanent, acest muzeu itinerant inițiat de OAR (Ordinul Arhitecților din România) și derulat de Asociația Ideilagram, va călători în următorii patru ani, iar conținutul său se va modifica de la o destinație la alta.

La Govora, tema MuzA a fost „Fantezie” – o trimitere la ideea de „viață bună” pe care o întruchipează stațiunile balneare din

România, la armonia dintre trup și spirit, la tradiția îngrijirii și la infrastructura construită în jurul acesteia, precum și la situația în care se află astăzi aceste tipuri de stațiuni.

Două dintre exponate mi-au atras în mod deosebit atenția.

Primul era o instalație interactivă care prezenta cele patru elemente fundamentale ale structurii urbane caracteristice localităților balneare, fie ele din țară sau din străinătate: parcul central, stabilimentul de băi și buvetele, hotelul central și cazinoul sau o altă amenajare principală destinată divertismentului. O structură care, desigur, se regăsește și în localitatea noastră.

Cel de-al doilea exponat era o hartă interactivă a principalelor stațiuni balneare din România. Vizitatorii puteau marca, cu ajutorul unor ace de gămlie cu capăt negru sau alb, locurile în care fuseseră deja și, respectiv, cele în care și-ar dori să ajungă. Pictogramele ofereau informații despre caracteristicile și starea fiecărei stațiuni. În cazul Borsecului, datele erau următoarele: scăderea populației din 1989 până în prezent – 22,02%; elemente reprezentative – parc, promenadă, izvor/buvetă, stabiliment balnear, hotel istoric, pavilion muzical, cazinou, patrimoniu socialist; resurse naturale – apă minerală; perioadă istorică dominantă – Belle Époque; stare de conservare – 3/5.

Fiind din Borsec, am comparat, bine-

înțeles, situația de acasă cu cea a celorlalte stațiuni. Dar, dincolo de comparații, m-am bucurat să constat că, iată, și noi am ajuns pe pereții unei săli de expoziție. Există oameni din anumite domenii care sunt preocupați de trecutul, prezentul și viitorul nostru, de bunăstarea comunității chiar.

La solicitarea organizatorilor, asociația Culturarium a contribuit la MuzA cu un fragment de ceramică desprins, cu mult timp în urmă, din brăul decorativ a vilei Stoica.

În timpul turului orașului am trecut în revistă asemănările și diferențele dintre Băile Govora și Stațiunea Borsec. Expoziția, proiecțiile Caravanei9, „duba culturală itinerantă”, precum și discuțiile cu participanții și organizatorii au făcut să se nască în mine o mulțime de întrebări.

(continuare pe pagina 5)

LA BĂILE GOVORA

(continuare de pe pagina 4)

Mai există oare în oameni credința în leacurile oferite de natură? Mai este ea suficient de puternică pentru ca turismul balnear să continue să funcționeze? Și, poate, să funcționeze chiar mai bine?

Existența stațiunilor balneare se întemeiază pe credința că darurile naturii – apele minerale, apele termale, mofetele, nămolurile cu efect terapeutic – se pot folosi în scopuri medicinale. În jurul lor s-a dezvoltat, de-a lungul timpului, o întreagă cultură balneară, care a cuprins nu doar mediul natural și cel construit, ci și o componentă de viață socială. Astfel, vindecarea nu este pusă pe seama unui singur element, ci este văzută ca rezultatul acțiunii lor conjugate.

Mai există oare această armonie?

Suntem atenți ca lucrările de conservare și dezvoltare să se desfășoare în mod organic, astfel încât niciunul dintre elemente să nu rămână cu mult în urma celorlalte?

Avem oare planuri bine fundamentate pentru a găsi, atunci când este nevoie, funcții noi pentru acele locuri și clădiri care și-au pierdut sensul și funcția de odinioară?

Mai poate reveni viața balneară de

ORNAMENTE TRAFORATE LA EXPOZIȚIA MUZA

altădată? Sau, pe măsură ce generația care a beneficiat cândva de turismul balnear, integrat în sistemul de sănătate publică al statului socialist, dispărește treptat, vor dispărea și cei care, din proprie convingere, apelează la crenoterapii, băi de picioare sau mofete?

Suntem dispuși să îi lăsam să dispară?

Ce loc ocupă balneologia în strategia statului privind dezvoltarea turismului?

Dar în strategiile de dezvoltare ale regiunilor?

Se desfășoară suficiente cercetări științifice, de o calitate corespunzătoare, în acest domeniu? Ajung rezultatele lor la populație? Și, eventual, dincolo de granițele țării?

Deocamdată mă opresc aici, cu speranța că, poate, răspunsurile vor veni.

fotografii: Fazakas Emese

FAZAKAS EMESE

ELEVII LICEULUI TEHNOLOGIC ZIMMETHAUSEN ȘI OCOLUL SILVIC - BORSEC, ALĂTURI DE LET'S DO IT, ROMÂNIA!

Elevii Liceului Tehnologic Zimmethausen au participat recent la o activitate de ecologizare, în cadrul campaniei „Let's Do It, România!”. Acțiunea s-a desfășurat în parteneriat cu Ocolul Silvic Borsec, iar tinerii au demonstrat implicare, responsabilitate și spirit civic. Prin munca lor, elevii au contribuit la păstrarea curăteniei și la protejarea naturii din zonă.

Pentru mulți dintre ei, activitatea a fost o ocazie de a învăța, prin experiență directă, cât de important este să avem grijă de mediul înconjurător. Reprezentanții școlii au mulțumit Ocolului Silvic Borsec pentru sprijin și colaborare, precum și pentru oportunitatea oferită elevilor. De asemenea, au transmis felicitări tuturor elevilor și cadrelor didactice implicate. Mesajul acțiunii rămâne unul simplu și actual: natura aparține tuturor, iar responsabilitatea de a o proteja este a noastră, a fiecăruia.

ACTIVITATE DE ECOLOGIZARE SPRE PASUL CREANGĂ

foto: facebook.com/Zimmethausen Szakliceum

PROF. RUTTER ILINCA-OTILIA

„LESS IS MORE” O MOBILITATE DESPRE HRANĂ, RESPONSABILITATE ȘI PUTEREA DE A SCHIMBA LUCRURILE

PARTICIPANȚII LA MOBILITATEA DIN ROMÂNIA A PROIECTULUI ERASMUS+
„LESS IS MORE – PREVENTION OF FOOD WASTE”, BORSEC, 29 SEPTEMBRIE – 2 OCTOMBRIE 2026.

În perioada 29 septembrie – 2 octombrie 2026, Liceul Tehnologic Zimmethausen din Borsec a devenit locul de întâlnire al elevilor și profesorilor din România, Portugalia și Turcia, reuniți în cadrul mobilității din România a proiectului Erasmus+ KA210-SCH „Less is More – Prevention of Food Waste”, nr. 2025-RO01-KA210-SCH-000358305.

Timp de patru zile, tema prevenirii risipei alimentare a ieșit din paginile proiectului și s-a transformat în experiențe concrete: activități de echipă, jocuri educative, ateliere creative și culinare, vizite tematice la unități de producție și procesare a alimentelor, întâlniri cu oameni și tehnologii diferite și, mai ales, multă învățare împreună.

O primire românească și începutul unei noi experiențe Erasmus+

Mobilitatea a început cu o primire tradițională cu pâine și sare, prin care oaspeții din Portugalia și Turcia au fost întâmpinați la școala noastră.

Dincolo de emoția primelor momente, una dintre provocările începutului a fost transformarea unui grup de copii din trei țări, cu limbi și experiențe diferite, într-o adevărată echipă.

Prin activitatea „Find Your Team!”, elevii și-au descoperit colegii de echipă, iar apoi au început să își construiască propria identitate de grup. Fiecare echipă și-a ales un nume, a creat un logo și un slogan, discutând, desenând, negociind idei și luând decizii împreună.

Comunicarea nu a însemnat întotdeauna cuvinte perfecte în limba engleză. Uneori au fost suficiente un desen, un gest, un zâmbet sau ajutorul unui coleg. Tocmai aceste momente au demonstrat una dintre valorile importante ale proiectelor Erasmus+: **putem învăța și construi împreună chiar dacă suntem diferiți.**

„Give a Second Life to Food!” – înainte de a arunca, să ne gândim încă o dată

După formarea echipelor, atenția s-a îndreptat spre tema centrală a proiectului: risipa alimentară.

În cadrul activității „Food Waste Detective”, elevii au devenit adevărați detectivi ai risipei. Prin intermediul cartonașelor și al unor situații concrete, au analizat ce se poate întâmpla cu alimentele sau cu părțile acestora care nu mai sunt folosite în mod obișnuit.

Compost? Hrană pentru animale? O rețetă nouă? O decorațiune?

Copiii au trebuit să aleagă, să argumenteze și să găsească o nouă întrebuințare.

Mesajul „Give a Second Life to Food!” a prins apoi formă într-un atelier creativ. Felii și coji de fructe uscate, semințe și alte materiale naturale au fost transformate în **coronițe decorative**. Lucrând în echipe, elevii au descoperit că ceea ce poate părea inutil la prima vedere poate deveni o resursă atunci când este privit cu imaginație și responsabilitate.

Astfel, ideea de **reutilizare** nu a rămas o definiție învățată, ci s-a transformat într-o experiență trăită.

Dincolo de sala de clasă – să descoperim drumul alimentelor

O parte importantă a mobilității a fost dedicată învățării în contexte reale. Vizitele tematice au oferit participanților posibilitatea de a descoperi ce se întâmplă cu resursele și alimentele înainte ca acestea să ajungă la consumator.

La **Romaqua Group Borsec**, elevii și profesorii au putut observa procesul de îmbutelire a apei minerale și importanța unui flux tehnologic bine organizat, a igienei, a controlului și a protejării unei resurse naturale atât de valoroase pentru zona noastră.

În **Remetea**, două vizite au oferit perspective diferite asupra procesării și conservării alimentelor.

La **Rusty Potatoes – INNOSCITECH S.R.L.**, participanții au urmărit traseul cartofului de la materia primă până la obținerea **cartofilor pai congelați și ambalați**. Etapele de selectare, procesare, păstrare și ambalare au arătat cât de importantă este organizarea întregului flux tehnologic pentru obținerea unui produs de calitate și pentru reducerea pierderilor de materie primă.

La **Rely**, participanții au descoperit o tehnologie cu totul diferită: **liofilizarea**. Au aflat cum căpșunile, zmeura, afinele și ciupercile pot fi conservate printr-un proces care permite păstrarea lor pentru o perioadă mai îndelungată.

Pentru tema proiectului nostru, lecția a fost importantă: **prevenirea risipei nu începe doar în farfuria consumatorului**. Ea începe încă din procesul de producție, prin prelucrare eficientă, condiții corecte de păstrare, conservare și valorificarea cât mai bună a materiei prime.

Vizitele tematice au continuat la unitatea **Benedek din Gheorgheni**, unde participanții au putut observa aspecte ale prelucrării cărnii și producerii mezelurilor. Și aici, atenția s-a îndreptat spre traseele tehnologice bine stabilite, păstrarea produselor în condiții corespunzătoare și utilizarea eficientă a materiei prime.

Privite împreună, aceste experiențe au transmis copiilor un mesaj pe care nicio definiție nu l-ar fi putut ilustra la fel de bine: **în spatele fiecărui produs există resurse, muncă, timp, tehnologie și responsabilitate.**

(continuare pe pagina 7)

(continuare de pe pagina 6)

From Farm to Table – să învățăm să prețuim hrana

Vizita la **stâna de vaci** a adus participanții mai aproape de începutul lanțului alimentar. Într-un cadru autentic, elevii au descoperit activitatea desfășurată într-o gospodărie zootehnică și au putut înțelege mai bine legătura dintre animale, munca oamenilor și alimentele care ajung ulterior pe masa noastră.

A fost încă un pas în înțelegerea unui principiu simplu: **cu cât cunoaștem mai bine drumul unui aliment până la masa noastră, cu atât putem înțelege mai bine valoarea lui și necesitatea de a nu-l risipi.**

„Cooking Without Waste” – învățarea ajunge în farfurie

După ce au analizat risipa, au căutat soluții și au văzut cum sunt produse, procesate și conservate alimentele, participanții au fost provocați să treacă ei înșiși la lucru.

În cadrul activității „Cooking Without Waste”, elevii, organizați în echipe, au pregătit deserturi folosind ingrediente simple și disponibile: **banane, nectarine, por-**

toale, fructul pasiunii pișcoturi, budin-
că, frișcă și alte ingrediente pregătite pentru atelier.

Au ales combinații, și-au împărțit sarcinile, au pregătit deserturile și le-au prezentat celorlalți.

Bucuria de pe chipurile lor a arătat că o lecție despre responsabilitate nu trebuie să fie o lecție lipsită de culoare. Putem învăța despre reducerea risipei gătind, experimentând, colaborând și bucurându-ne de ceea ce realizăm împreună.

Patru zile, trei țări, aceeași responsabilitate

Mobilitatea din România nu a fost doar despre risipa alimentară. A fost și despre **comunicare, colaborare, creativitate, prietenie și descoperirea unei alte culturi.** Elevii români, portughezi și turci au lucrat împreună, s-au ajutat, au găsit modalități de a comunica și au împărțit experiențe pe care le vor păstra dincolo de durata proiectului.

Profesorii și elevii participanți, gazdele activităților și toți cei care au contribuit la organizarea programului au transformat a-

ceste zile într-o experiență comună de învățare.

De la un simplu cartonaș așezat lângă cuvântul „**compost**”, la o coroniță realizată din materiale naturale; de la cartoful urmărit pe linia de procesare, la fructele conservate prin liofilizare; de la apa minerală îmbuteliată, la alimentele pregătite într-o unitate de producție; de la stână, până la desertul realizat de propriile mâini – fiecare activitate a adăugat o piesă la aceeași poveste.

Povestea unui aliment nu începe în magazin și nu trebuie să se termine la coșul de gunoi.

Prevenirea risipei alimentare înseamnă să învățăm să alegem mai atent, să păstrăm corect, să reutilizăm, să valorificăm resursele și, mai ales, să prețuim hrana.

Aceasta este una dintre lecțiile pe care proiectul „**Less is More – Prevention of Food Waste**” încearcă să le ducă mai departe.

Pentru că schimbările mari pot începe și cu o întrebare foarte simplă: **Înainte să aruncăm, ce am putea face altfel?**

COORDONATOR PROIECT, CERCEL RAMONA-ANDREIA

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin însă exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale autorității finanțatoare. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

UN ZID TRANSFORMAT ÎN POVESTE: ARTA URBANĂ A AJUNS LA LICEUL TEHNOLOGIC ZIMMETHAUSEN DIN BORSEC

REZULTATUL WORKSHOPULUI ÎNTITULAT „AMPRENTA MEA PE ZIDUL ȘCOLII”

O lucrare murală realizată în cadrul Harghita Street Art EDU Fest 2026 schimbă aspectul Liceului Tehnologic Zimmethausen din Borsec. Dincolo de culoare și de transformarea vizuală a spațiului, proiectul i-a implicat direct pe elevi, care au avut ocazia să descopere arta urbană și să-și lase amprenta pe zidul școlii.

Un perete gol al Liceului Tehnologic Zimmethausen din Borsec a devenit, în ultimele zile, suport pentru o nouă lucrare de artă murală. Proiectul face parte din ediția din 2026 a Harghita Street Art EDU Fest, inițiativă care își propune să apropie arta urbană de mediul educațional și să implice comunitățile locale în activități creative. Finalizarea picturii murale a schimbat nu doar aspectul unuia dintre spațiile școlii,

(continuare pe pagina 8)

